

*Những hoạt động và đóng góp của đồng chí Lê Duẩn
đối với phong trào cách mạng ở Quảng Trị
trong thời kỳ Cao trào Dân chủ (1936-1939)*

GVC. Đặng Thị Thanh Vững

GV Phòng Đào tạo

Trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp, mặc dù thời gian hoạt động của đồng chí Lê Duẩn ở Quảng Trị không dài nhưng vai trò của đồng chí đối với phong trào cách mạng ở Quảng Trị là hết sức quan trọng. Đặc biệt trong giai đoạn 1936-1939, những đóng góp của đồng chí trong chỉ đạo, khôi phục lại tổ chức Đảng và phát động cao trào đấu tranh đòi dân sinh, dân chủ đã để lại dấu ấn rất sâu sắc.

Sau gần 10 năm xa quê, tháng 10/1936 Đ/c Lê Duẩn trở về quê hương Quảng Trị để tiếp tục hoạt động cách mạng (từ 1936 – 1939). Tại đây, đồng chí đã chủ động móc nối cơ sở cách mạng và xây dựng lại Đảng bộ Quảng Trị.

Sau khi thoát khỏi nhà tù Côn Đảo (10/1936), đồng chí Lê Duẩn đã về ngay Quảng Trị, chỉ đạo cán bộ, đảng viên nhanh chóng bắt liên lạc với các cơ sở cũ. Đồng chí đã đi khắp các địa bàn để nắm tình hình và tổ chức truyền đạt cho các Đảng viên cộng sản về tinh thần Nghị quyết Đại hội VII Quốc tế cộng sản, Nghị quyết Đại hội Đảng cộng sản Đông Dương lần thứ nhất, Nghị quyết của Hội nghị TW Đảng (7/1936) đến từng Chi bộ, Đảng bộ....;

Đồng chí đã tập hợp lực lượng thanh niên ở các huyện Triệu Phong, Cam Lộ, Hải Lăng để tuyên truyền, giác ngộ, đưa họ vào tổ chức, tham gia hoạt động cách mạng. Đồng chí đã nhanh chóng tập hợp được những cán bộ cốt cán làm hạt nhân lãnh đạo phong trào, chấp nối được các cơ sở Đảng, tập hợp các tầng lớp nhân dân trong Mặt trận dân chủ. Nhờ vậy, chỉ sau một thời gian ngắn các tổ chức cơ sở Đảng được khôi phục và đến cuối năm 1936, Tỉnh uỷ lâm thời Quảng Trị được thành lập gồm các đồng chí Lê Duẩn, Hồ Xuân Lưu, Nguyễn Hữu Khiếu, Trần Mạnh Quỳ.

Cũng trong giai đoạn này, đồng chí Lê Duẩn đã rất chú trọng nhiệm vụ củng cố, phát triển tổ chức Đảng, gắn liền với việc đẩy mạnh xây dựng các tổ chức quần chúng. Trong quá trình lên Ba Lòng buôn bán để gây quỹ cho tổ chức cách mạng, đồng chí đã tìm cách xây dựng cơ sở Đảng; Thông qua việc tổ chức cho quần chúng nhân dân tham gia các phong trào cách mạng để xây dựng và củng cố tổ chức. Nhờ vậy, trong thời gian ngắn, Tỉnh uỷ lâm thời được sớm thành lập, các cơ sở phục hồi khắp nơi.

Tháng 6/1937, đồng chí Lê Duẩn đã trực tiếp chỉ đạo Hội nghị đại biểu Đảng bộ tỉnh, chỉ rõ nhiệm vụ trọng tâm là củng cố, phát triển Đảng, tổ chức Đảng theo lối bí mật; quyết định thành lập Huyện uỷ và xây dựng các chi bộ Đảng ở các làng, xã; đẩy mạnh hơn nữa việc xây dựng các tổ chức quần chúng theo hình thức công khai hợp pháp và nửa hợp pháp; quyết định xuất bản *Báo Tranh đấu* và bầu Ban chấp hành Đảng bộ do đồng chí Hoàng Hữu Chấp làm Bí thư.

Đến cuối năm 1937, huyện uỷ Triệu Phong, Vĩnh Linh, Hải Lăng, Cam Lộ, Gio Linh đều được thành lập. Đến 1938, mặc dù bị địch khủng bố, đàn áp, phong trào đấu tranh vẫn được duy trì rộng khắp các địa bàn toàn tỉnh, số lượng đảng viên của Đảng bộ tăng lên, toàn tỉnh có 40 chi bộ với 200 đảng viên. Quảng Trị là tỉnh đầu tiên ở Trung Kỳ thành lập được Đảng bộ chính thức.

Trước những chuyển biến hết sức phức tạp của tình hình trong nước và thế giới, nhận thấy đấu tranh công khai, hợp pháp không còn phù hợp, đồng chí Lê Duẩn chỉ đạo Đảng bộ tỉnh chuyển hướng công tác, giữ gìn cơ sở, và chủ trương các cán bộ huyện, tỉnh phải sẵn sàng thoát ly, tạm ẩn náu trong lúc địch ráo riết khủng bố.

Nhìn lại trong giai đoạn 1936 – 1939, dưới sự lãnh đạo trực tiếp của đồng chí Lê Duẩn, Bí thư Xứ uỷ, phong trào cách mạng ở Trung bộ nói chung, ở Quảng Trị nói riêng được xây dựng lại các cơ sở, khôi phục được hệ thống tổ chức của Đảng, tuyên truyền tổ chức, lãnh đạo quần chúng đấu tranh chống bọn phản động thuộc địa

và quan lại cường hào, chống áp bức bóc lột, đòi các quyền dân sinh, dân chủ, chống nguy cơ chiến tranh. Đó là một thắng lợi cơ bản để duy trì và phát động phong trào cách mạng, nâng cao trình độ giác ngộ của quần chúng và tập dượt quần chúng đấu tranh cách mạng cho thời gian sau này.

Đảng bộ và nhân dân Quảng Trị mãi mãi tự hào về đồng chí Lê Duẩn-người cộng sản trung kiên, nhà lãnh đạo xuất sắc của cách mạng Việt Nam, là người con trung hiếu và vinh quang của quê hương và chính đồng chí cũng rất tự hào về miền đất và con người Quảng Trị.

Tình cảm của đồng chí với quê hương thật sâu đậm, gần gũi. Luôn biết ơn, yêu quý và tự hào về người con vinh quang của quê hương, nhân dân Quảng Trị luôn dành tình cảm thắm thiết cho đồng chí Lê Duẩn. Mỗi lần người dân Quảng Trị nhớ về đồng chí, ghi nhận những đóng góp của đồng chí cho quê hương là mỗi lần họ như được tiếp thêm sức mạnh mới, phấn khởi, thi đua thực hiện bằng được những lời căn dặn của đồng chí, quyết tâm xây dựng tỉnh Quảng Trị giàu đẹp, văn minh.

Đảng bộ và nhân dân Quảng Trị chúng ta trân trọng giữ gìn và phát huy những di sản quý báu của đồng chí Lê Duẩn-Nhà lãnh đạo lỗi lạc của Đảng và nhân dân ta, tiếp tục con đường của Đảng và của Bác Hồ đã lựa chọn, ra sức phấn đấu thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XI, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Tỉnh lần thứ XV, cùng cả nước phấn đấu vì mục tiêu "*Dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh*".